

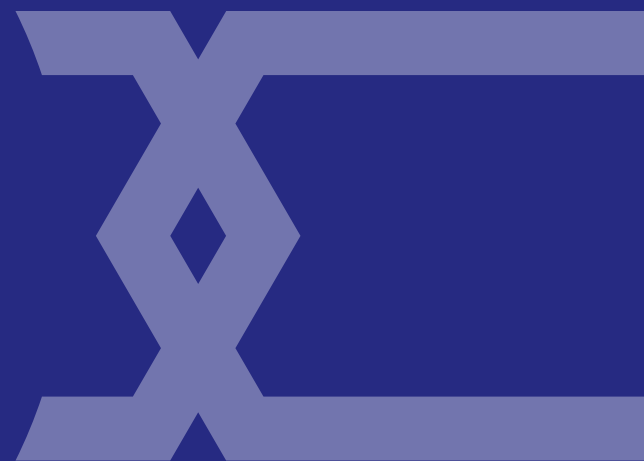

Rozdział 12. Krajowe i transgraniczne mechanizmy kierowania spraw

Partner: Dignita

Co-funded by
the European Union

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

12. Rozdział 12. Krajowe i transgraniczne mechanizmy kierowania spraw

12.1 Wstęp

W tym rozdziale omówiono ramy, procedury i strategię współpracy mające na celu usprawnienie procesów kierowania pacjentów w obrębie kraju i poza jego granicami. Mechanizmy te mają na celu zapewnienie terminowego i skutecznego wsparcia osobom, zwłaszcza tym zagrożonym lub potrzebującym specjalistycznej opieki i ochrony. Przedstawiono w nim, w jaki sposób Bułgaria, Niemcy, Grecja, Polska, Rumunia i Słowenia opracowały i wdrożyły te systemy, aby sprostać potrzebom grup narażonych, zwłaszcza w kontekście migracji i przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Pod koniec tego rozdziału uczniowie będą potrafili:

- Zdefiniować mechanizmy kierowania spraw i ich rolę w ochronie osób narażonych na niebezpieczeństwo.
- Poznać specyfikę NRM i CB-RM w Bułgarii, Niemczech, Grecji, Polsce, Rumunii i Słowenii.
- Określić wspólne wyzwania i innowacyjne praktyki w tych krajach.
- Rozwinąć umiejętności projektowania skutecznych ścieżek skierowań

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

12.2 Definicje

Mechanizm skierowań

Mechanizm Skierowań to ustrukturyzowane ramy, które zapewniają identyfikację ofiar handlu ludźmi, skierowanie ich do odpowiednich ośrodków oraz zapewnienie im odpowiedniej pomocy i ochrony. Mechanizm ten ustanawia jasne protokoły współpracy między różnymi podmiotami, w tym organami ścigania, służbami socjalnymi, dostawcami opieki zdrowotnej i organizacjami pozarządowymi.

Rodzaje mechanizmów kierowania:

- **Krajowy Mechanizm Skierowań (NRM):** To system obowiązujący w danym kraju, który formalizuje proces identyfikacji i wspierania ofiar handlu ludźmi. Gwarantuje on, że ofiary otrzymają dostosowane do ich potrzeb usługi, takie jak schronienie, pomoc prawna i opieka psychologiczna, niezależnie od ich gotowości do współpracy w śledztwie.
- **Transnarodowy Mechanizm Skierowań (TRM):** Te ramy prawne ułatwiają współpracę transgraniczną niezbędną w przypadku handlu ludźmi między krajami. Zapewniają ciągłość opieki i wsparcia prawnego w różnych jurysdykcjach.

Mechanizmy kierowania spraw mają na celu promowanie podejścia skoncentrowanego na ofierze, zapewnienie dostępu do praw i usług, a jednocześnie wspieranie współpracy między wszystkimi zainteresowanymi podmiotami.

Wykrywanie ofiar handlu ludźmi

Kwestia wykrywania ofiar handlu ludźmi w świetle prawodawstwa UE jest przede wszystkim poruszana w dyrektywie 2011/36/UE w sprawie zapobiegania i zwalczania

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

handlu ludźmi. Dyrektywa ta kładzie nacisk na podejście skoncentrowane na ofierze, obejmujące wczesną identyfikację i specjalistyczną pomoc dla ofiar. Wykrywanie obejmuje identyfikację osób, które padły ofiarą wykorzystania, na przykład do celów seksualnych lub pracy przymusowej, z użyciem przymusu, oszustwa lub siły. UE ustanowiła również ramy identyfikacji ofiar poprzez wspólne wskaźniki i współpracę między organami ścigania, służbami socjalnymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Gwarantuje to identyfikację ofiar nawet w grupach narażonych, takich jak migranci i uchodźcy, oraz zapewnienie im wsparcia niezależnie od ich statusu prawnego lub współpracy w dochodzeniach.

Identyfikacja ofiar handlu ludźmi

Identyfikacja ofiar handlu ludźmi obejmuje rozpoznanie osób, które padły ofiarą wyzysku, takiego jak siła, przymus, oszustwo lub nadużycie bezbronności. Zgodnie z dyrektywą UE 2011/36/UE, identyfikacja jest kluczowym pierwszym krokiem w zapewnieniu ofiarom niezbędnego wsparcia i ochrony. Proces ten powinien być proaktywny i oparty na takich wskaźnikach, jak oznaki przemocy fizycznej lub psychicznej, ograniczenia w poruszaniu się lub brak kontroli nad dokumentami osobistymi.

Identyfikacja ofiar często wymaga podejścia multidyscyplinarnego, obejmującego współpracę organów ścigania, służb socjalnych, dostawców opieki zdrowotnej i organizacji pozarządowych. Proces ten ma charakter niedyskryminujący i uwzględniać potrzeby określonych grup, takich jak kobiety, dzieci i migranci, którzy mogą być bardziej narażeni na handel ludźmi.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Skierowanie ofiar handlu ludźmi

Skierowanie ofiar handlu ludźmi obejmuje kierowanie zidentyfikowanych osób do odpowiednich służb i systemów wsparcia w celu zapewnienia ochrony i pomocy. Proces ten jest zazwyczaj realizowany za pośrednictwem Krajowego Mechanizmu Skierowania (NRM), który zapewnia współpracę między organami ścigania, służbami socjalnymi i organizacjami pozarządowymi. NRM mają na celu zapewnienie kompleksowego wsparcia, obejmującego opiekę medyczną, pomoc prawną i usługi reintegracyjne, przy jednoczesnym poszanowaniu praw i potrzeb ofiar. UE kładzie nacisk na współpracę transgraniczną, aby ułatwić kierowanie ofiar między państwami członkowskimi, w szczególności ofiar handlu ludźmi za granicą.

Potencjalna/domniemana ofiara handlu ludźmi (VoT)

Potencjalna lub domniemana ofiara handlu ludźmi (VoT) odnosi się do osób, które wykazują oznaki handlu ludźmi, ale nie zostały jeszcze formalnie zidentyfikowane jako ofiary przez właściwe organy. Koncepcja ta pomaga zapewnić, że osoby te otrzymają niezbędne wsparcie i ochronę jeszcze przed oficjalnym potwierdzeniem identyfikacji.

Zgodnie z dyrektywą UE w sprawie zwalczania handlu ludźmi, wykrywanie jest wstępną fazą, w której organy lub organizacje pozarządowe rozpoznają oznaki handlu ludźmi. Gdy dana osoba zostanie uznana za domniemaną ofiarę, przysługują jej określone prawa, takie jak dostęp do pomocy i ochrony w ramach mechanizmów krajowych, w trakcie formalnego procesu identyfikacji.

Zidentyfikowana ofiara handlu ludźmi (VoT)

Zidentyfikowana ofiara handlu ludźmi to osoba, która została formalnie uznana za ofiarę handlu ludźmi przez właściwe organy po przeprowadzeniu gruntownej oceny.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Identyfikacja ta opiera się na jednoznacznych dowodach wykorzystania z użyciem siły, przymusu lub innych środków, zgodnie z definicją zawartą w unijnej dyrektywie w sprawie zwalczania handlu ludźmi (dyrektywa 2011/36/UE).

Formalna identyfikacja zapewnia ofiarom dostęp do określonych praw i zabezpieczeń, w tym opieki medycznej, pomocy prawnej oraz zezwoleń na pobyt, tam gdzie ma to zastosowanie. Proces ten zazwyczaj obejmuje organy ścigania, służby socjalne lub wyznaczone organizacje i jest niezbędny dla zapewnienia bezpieczeństwa ofiary i dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Okres regeneracji i refleksji

Okres rekonwalescencji i refleksji to mechanizm prawny ustanowiony w ramach UE i Rady Europy w celu wspierania ofiar handlu ludźmi. Jego głównym celem jest zapewnienie ofiarom okresu, w którym mogą dojść do siebie po traumatycznych przeżyciach i podjąć decyzję o współpracy z władzami w dochodzeniu i ściganiu handlarzy.

Zgodnie z dyrektywą UE 2004/81/WE oraz Konwencją Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, okres ten przysługuje, gdy tylko zaistnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że dana osoba jest ofiarą handlu ludźmi. W tym czasie władze nie mogą egzekwować nakazów wydalenia, zapewniając osobie bezpieczeństwo i niezbędne wsparcie, takie jak opieka medyczna, porady prawne i psychologiczne. Czas trwania tego okresu jest określony w przepisach krajowych, ale zazwyczaj trwa co najmniej 30 dni.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

12.3 Część teoretyczna/informacyjna

Krajowy Mechanizm Skierowań (NRM)

NRM to ustrukturyzowane ramy, które umożliwiają podmiotom państwowym i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego współpracę w celu ochrony praw ofiar handlu ludźmi i zapewnienia im kompleksowego wsparcia. System ten służy jako narzędzie do zarządzania przypadkami handlu ludźmi, oferując skoordynowaną pomoc i ochronę ofiarom, a jednocześnie wspierając działania organów ścigania w walce z handlem ludźmi. Głównym celem NRM jest ochrona praw człowieka ofiar handlu ludźmi poprzez zapewnienie im godnego i szacunku, zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości i ochrony oraz umożliwienie im podejmowania decyzji życiowych. Aby to osiągnąć, NRM oferują szereg niezbędnych usług, takich jak opieka medyczna, schronienie, pomoc prawna i wsparcie społeczne, w tym doradztwo, usługi reintegracyjne oraz pomoc w dobrowolnym powrocie lub przesiedleniu.

NRM są projektowane tak, aby odpowiadały specyficznym potrzebom każdego kraju, dostosowując się do unikalnych kontekstów społecznych, politycznych, gospodarczych i prawnych. Są one opracowywane w oparciu o ocenę schematów handlu ludźmi i uwarunkowań krajowych. Zazwyczaj NRM posiadają centralny organ lub jednostkę koordynującą, która nadzoruje proces kierowania spraw i dba o to, aby żadna sprawa nie została pominięta. Ta jednostka centralna często obejmuje krajowego koordynatora oraz panel dyskusyjny złożony z wysokich rangą przedstawicieli agencji rządowych i społeczeństwa obywatelskiego, którzy wspólnie opracowują polityki i procedury wsparcia dla ofiar handlu ludźmi. Mogą być również tworzone grupy robocze, które koncentrują się na konkretnych problemach dotyczących ofiar handlu ludźmi.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Skuteczne NRM opierają się na formalnych porozumieniach, takich jak protokoły ustaleń (MoU), które jasno określają role i obowiązki każdego uczestnika, aby zapewnić efektywną współpracę i zapobiec nakładaniu się lub lukom w świadczeniu usług. Zawierają one również szczegółowe wytyczne i standardowe procedury operacyjne (SOP) dotyczące identyfikacji ofiar handlu ludźmi i kierowania ich do wyspecjalizowanych służb.

Skoncentrowane na ofierze podejście krajowych organizacji ds. handlu ludźmi gwarantuje, że osoby będące ofiarami handlu ludźmi mają zapewnioną władzę, ich prawa są respektowane oraz otrzymują niezbędną ochronę i pomoc. Koordynując wsparcie ofiar z ściganiem przestępstw, krajowe organizacje ds. handlu ludźmi wzmacniają ogólną reakcję na handel ludźmi i promują sprawiedliwość.

Skuteczność krajowych systemów zarządzania handlem ludźmi zależy od jasnego podziału ról między wszystkimi zaangażowanymi agencjami, aby uniknąć powielania działań i zapewnić skuteczną koordynację. Muszą one również zachować elastyczność i zdolność do adaptacji do zmieniających się schematów handlu ludźmi i pojawiających się wyzwań. Strategiczne partnerstwa między podmiotami rządowymi, a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego są niezbędne dla zapewnienia jakości i skuteczności skierowań i usług wsparcia. Ponadto wiążące umowy, takie jak porozumienia o współpracy (MoU), zapewniają rozliczalność i jasność, gwarantując, że wszystkie zainteresowane strony rozumieją swoje obowiązki i zobowiązania. Dzięki włączeniu tych elementów, krajowe systemy zarządzania handlem ludźmi zapewniają holistyczne i skoordynowane podejście do ochrony ofiar handlu ludźmi, promowania ich praw i skutecznego zwalczania handlu ludźmi.

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Zgodnie z ostatnimi zmianami w dyrektywie 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu państwa członkowskie podejmą niezbędne środki w celu ustanowienia krajowych koordynatorów ds. zwalczania handlu ludźmi i formalnych mechanizmów kierowania spraw, a także wyznaczenia punktu centralnego ds. transgranicznego kierowania spraw ofiar.

Wskazówki dla trenerów:

Przedstaw podsumowanie Krajowego Mechanizmu Skierowań (NRM) w Twoim kraju, jeśli istnieje, wraz z listą kluczowych agencji/danymi kontaktowymi. Jeśli nie ma formalnego NRM, opisz, jak obecnie współpracują agencje, szczególnie opisując, jak funkcjonują formalne procedury i działania koordynacyjne w zakresie identyfikacji, pomocy i ochrony ofiar handlu ludźmi..

12.3.1 Bułgaria

Krajowy Mechanizm Kierowania i Wsparcia Ofiar Handlu Ludźmi (NRM) w Bułgarii stanowi ramy współpracy, za pośrednictwem których instytucje realizują swoje obowiązki w zakresie opieki nad ofiarami, koordynując swoje działania w ramach strategicznych partnerstw z organizacjami pozarządowymi, organizacjami międzynarodowymi i społeczeństwem obywatelskim.

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Zgodnie z **ustawą o zwalczaniu handlu ludźmi**, Krajowa Komisja do Spraw Zwalczania Handlu Ludźmi (NCCTHB) za pośrednictwem swego Sekretarza i Administracji koordynuje Mechanizm.

Głównym **celem** Mechanizmu jest zapewnienie praw człowieka ofiarom handlu ludźmi poprzez zapewnienie skutecznej opieki i skierowanie ofiar do odpowiednich służb. Opisano podstawowe zasady pracy z ofiarami handlu ludźmi, w tym bezwarunkowe wsparcie, bezpieczeństwo, poufność i ochronę danych osobowych oraz niedyskryminacyjne traktowanie. Mechanizm opisuje standardowe procedury operacyjne dotyczące identyfikacji, skierowania, ochrony, pomocy i integracji społecznej ofiar przestępstw.

20 lipca 2016 r. rząd zatwierdził Krajowy Mechanizm ds. Kierowania i Wsparcia Ofiar Handlu Ludźmi. Zatwierdzenie jest ważne dla formalnego przyjęcia Mechanizmu i jego wdrożenia w koordynacji spraw handlu ludźmi. Podniesie ono również świadomość urzędników zajmujących się kwestiami związanymi z handlem ludźmi oraz identyfikacją i kierowaniem ofiar, ponieważ po jego przyjęciu administracja NCCTHB włączy do **Krajowego Programu ds. Zwalczania Handlu Ludźmi i Ochrony Ofiar** coroczne szkolenia dla podmiotów zaangażowanych w Mechanizm na szczeblu krajowym i lokalnym.

Krajowy mechanizm kierowania i wsparcia ofiar handlu ludźmi w Bułgarii składa się z trzech części: **Część A: „Ramy instytucjonalne”** przedstawiająca wszystkich uczestników NRM oraz ich role i funkcje. **Część B: „Wiodące zasady pracy”** przedstawiająca zasady i reguły pracy z ofiarami handlu ludźmi, przyjęte przez uczestników NRM. **Część C: „Standardowe procedury operacyjne”** opisująca kroki i środki wsparcia dla ofiar handlu ludźmi. Zawiera również **dwa dodatki: „Kryteria identyfikacji**

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

ofiar handlu ludźmi” oraz „Kryteria i standardy świadczenia usług socjalnych dla ofiar handlu ludźmi” . Szczególną uwagę poświęcono przypadkom dzieci będących ofiarami handlu ludźmi i obywateli państw trzecich zidentyfikowanych jako ofiary handlu ludźmi w Bułgarii.

Krajowy Mechanizm Kierowania i Wsparcia Ofiar Handlu Ludźmi jest **dokumentem otwartym** . Jest on dynamiczny i powinien ulegać zmianom w ustawodawstwie krajowym, w miarę rozwoju form i metod wykorzystywania, w miarę pojawiania się nowych grup ryzyka i regionów, zmieniających się potrzeb ofiar oraz innych tendencji w zjawisku handlu ludźmi.

Pełną wersję Krajowego Mechanizmu Kierowania i Wsparcia Ofiar Handlu Ludźmi można znaleźć tutaj:

https://antitrafficking.government.bg/uploads/Files/National_referral_mechanism_for_trafficked_persons_En.pdf

12.3.2 Niemcy

Tak zwany **Narodowy Plan Działań przeciwko Handlowi Ludźmi (KPH)** w Niemczech stanowi kompleksowe ramy do zwalczania handlu ludźmi we wszystkich jego formach, w tym pracy przymusowej, wykorzystywania seksualnego, handlu narządami i przestępstw wymuszonych. Jako sygnatariusz różnych międzynarodowych i europejskich instrumentów prawnych, takich jak Protokół z Palermo ONZ, Konwencja Rady Europy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi oraz odpowiednie dyrektywy UE, Niemcy zobowiązują się do zwalczania tego poważnego naruszenia praw człowieka i godności.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

NAP koncentruje się na czterech głównych celach: (1) zapobieganiu, (2) ochronie, (3) ściganiu i (4) partnerstwie.

- (1) Zapobieganie obejmuje podnoszenie świadomości społecznej oraz edukowanie potencjalnych ofiar i interesariuszy w celu zmniejszenia podatności na zagrożenia. Poglądy i opinie wyrażone w tekście są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.
- (2) Ochrona kładzie nacisk na kompleksowe usługi wsparcia dla ofiar, obejmujące pomoc prawną, medyczną i psychologiczną, a także zapewnienie bezpiecznego zakwaterowania.
- (3) Ściganie, a zatem działania organów ścigania mają na celu wzmocnienie zdolności śledczych i zapewnienie, że handlarze poniosą skuteczne konsekwencje prawne.
- (4) Partnerstwa koncentrują się na poprawie koordynacji między władzami krajowymi i międzynarodowymi, organizacjami pozarządowymi i innymi zainteresowanymi stronami.

Niemcy wdrożyły szereg strategii, aby osiągnąć te cele. Zaktualizowano ramy prawne, dostosowując je do dyrektyw UE, w tym do zmian w Kodeksie karnym (art. 232 i nast.), które zaostrzają kary dla handlarzy ludźmi i rozszerzają definicję wykorzystywania. Inicjatywy wsparcia ofiar obejmują tworzenie schronisk, świadczenie poradnictwa, udzielanie zezwoleń na pobyt czasowy ofiarom współpracującym

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

z władzami oraz zapewnianie dostępu do programów odszkodowawczych i integracyjnych. Aktywnie prowadzone są kampanie prewencyjne skierowane do grup wysokiego ryzyka, takich jak migranci i uchodźcy, a organy ścigania, straż graniczna i pracownicy socjalni otrzymują specjalistyczne szkolenia w zakresie rozpoznawania i reagowania na oznaki handlu ludźmi.

Oprócz tych działań, Niemcy kładą nacisk na **gromadzenie danych i badania**, współpracę z instytucjami w celu analizy trendów w handlu ludźmi oraz utrzymywanie scentralizowanej bazy danych w celu śledzenia przypadków. **Współpraca międzynarodowa** jest kluczowym elementem, a Niemcy ściśle współpracują z UE, Interpolem i organizacjami pozarządowymi w celu zwalczania handlu ludźmi transgranicznego poprzez wspólne operacje i wymianę informacji wywiadowczych.

Wyzwania jednak pozostają. Identyfikacja i pomoc ofiarom ukrytych form wyzysku, takich jak praca przymusowa w gospodarstwach domowych, oraz rozwiązywanie problemów związanych z powiązaniem między polityką migracyjną a działaniami na rzecz zwalczania handlu ludźmi wymagają ciągłej uwagi. Konieczne jest również podnoszenie świadomości społecznej, szczególnie w sektorach takich jak budownictwo, rolnictwo i prace domowe, gdzie wyzysk jest powszechny.

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego i organizacje pozarządowe odgrywają kluczową rolę w działaniach Niemiec na rzecz zwalczania handlu ludźmi, udzielając bezpośredniego wsparcia ofiarom, zabiegając o silniejszą politykę i dbając o to, aby głosy osób, które przeżyły, były uwzględniane w procesach decyzyjnych.

Aktualny stan NAP

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare și
Dezvoltare
Durabilă

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Plan Działań (NAP) to dokument ewoluujący, który dostosowuje się do nowych wyzwań i trendów w zakresie handlu ludźmi. Jego sukces zależy od stałego zaangażowania, odpowiednich zasobów i aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych stron. Więcej informacji można znaleźć w materiałach Federalnego Ministerstwa ds. Rodziny, Osób Starszych, Kobiet i Młodzieży oraz Federalnego Urzędu Policji Kryminalnej (BKA).

Plan Działań na rzecz Handlu Ludźmi musi przejść przez kilka etapów, zanim zostanie wdrożony na szczeblu federalnym. W dwóch zakończonych już etapach zaangażowane było społeczeństwo obywatelskie (w tym wybitni eksperci z wyspecjalizowanych ośrodków doradztwa w zakresie handlu ludźmi, takich jak Niemiecka Sieć Organizacji Pozarządowych przeciwko Handlowi Ludźmi). Obecnie istnieje projekt, który został skoordynowany przez ministerstwa i jest skoordynowany technicznie. Nadal brakuje koordynacji finansowej i koordynacji na szczeblu zarządzania. Trzy czwarte Planu Działań na rzecz Handlu Ludźmi jest koordynowane przez Ministerstwo Spraw Rodzinnych, a jedna czwarta (rozdział dotyczący postępowania karnego) jest koordynowana przez Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości.

Obecny stan niemieckiego programu NAP w walce z handlem ludźmi odzwierciedla zarówno postęp, jak i ciągłe wyzwania. Chociaż ramy prawne i systemy wsparcia ofiar zostały wzmocnione w ostatnich latach, nadal istnieją luki w zakresie przeciwdziałania ukrytemu wykorzystywaniu i podatności międzysektorowej. **Niedawne wybory prawdopodobnie wpłyną na priorytety i wdrażanie programu NAP, ponieważ nowy rząd może dostosować swoje działania w oparciu o umowy koalicyjne.** Oczekuje się przesunięcia w kierunku większego nacisku na zapobieganie, ochronę migrantów i współpracę międzynarodową, biorąc pod uwagę rosnące zainteresowanie polityków

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

prawami człowieka i sprawiedliwością społeczną. Zmiany te mogą przyciągnąć nową uwagę i zasoby na walkę z handlem ludźmi, ale również wymagają spójnych działań na szczeblu federalnym, stanowym i lokalnym w celu zapewnienia znaczącego wpływu.

12.3.3 Grecja

Krajowy Mechanizm Skierowań (NRM)¹ w Grecji stanowi podstawową strukturę identyfikacji, ochrony i wsparcia ofiar handlu ludźmi (THB). Mechanizm ten ma na celu wspieranie koordynacji między instytucjami rządowymi, organizacjami pozarządowymi (NGO) i partnerami międzynarodowymi w celu zapewnienia holistycznego podejścia do zwalczania handlu ludźmi.

Ramy i podstawa prawna

NRM w Grecji działa na mocy ustawy 4198/2013, zgodnej z międzynarodowymi standardami, takimi jak Konwencja Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi oraz Dyrektywa UE 2011/36/UE. Te akty prawne nakładają obowiązek identyfikacji, kierowania i udzielania pomocy ofiarom handlu ludźmi, kładąc nacisk na podejście skoncentrowane na ofierze. Bieżącą działalność NRM powierzono Krajowemu Centrum Solidarności Społecznej (NCSS)² pod nadzorem Biura Krajowego Sprawozdawcy ds. Zwalczania Handlu Ludźmi (ONR)³ podlega Ministerstwu Spraw Zagranicznych. Zgodnie z artykułem 6 greckiej ustawy o *poprawie dostępu do wymiaru*

¹ <https://ekka.org.gr/index.php/en/ethnikos-mixanismos-anaforas-en>

² <https://ekka.org.gr/index.php/en/ethnikos-mixanismos-anaforas-en>

³ <https://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/pagkosmia-zitimata/paranomi-diakinisi-prosopon.html>

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

sprawiedliwości dla grup wrażliwych i wzmocnieniu środków zwalczania handlu ludźmi, ONR jest odpowiedzialny za:

[...]opracowanie, koordynacja i wdrażanie krajowej strategii zwalczania handlu ludźmi na poziomie zapobiegania, represji i ścigania sprawców, a także ochrony ofiar handlu ludźmi, co podlega bezpośrednio Ministrowi Spraw Zagranicznych.⁴

Raportowanie

NRM udostępnia szeroką gamę narzędzi informacyjnych, ścieżek skierowań oraz raportów rocznych. Raporty do NRM składa się poprzez wypełnienie **formularza zgłoszeniowego** dostępnego na stronie internetowej. Formularz zawiera dane demograficzne i kluczowe punkty sprawy ofiary. Instrukcje dotyczące wypełniania, anonimizacji i przesyłania formularza są dostępne online.⁵

Kogo można zgłosić do NRM:

- Oficjalne uznanie ofiar na mocy ustawy prokuratorskiej.
- Domniemane ofiary, osoby, w przypadku których istnieje podejrzenie handlu ludźmi, na podstawie oceny specjalistów.

⁴ <http://www.opengov.gr/ministryofjustice/?p=4935>

⁵ <https://ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas>

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Kto może złożyć wniosek o raport do NRM: Sprawozdania mogą składać wyłącznie profesjonaliści będący pracownikami podmiotów publicznych lub niepaństwowych, którzy są członkami NRM lub pragną zostać członkami.⁶

Czy raportowanie jest obowiązkowe?

Prawo greckie nie nakłada obowiązku raportowania do NRM. Jednakże podmioty wchodzące w skład Mechanizmu zobowiązują się do przestrzegania procedur NRM i udostępniania istotnych informacji EKKA.

Pomoc w wypełnieniu formularza sprawozdawczego:

Osoby, które nie są pewne szczegółów formularza, mogą zapoznać się z **instrukcją wypełniania formularza sprawozdawczego** na stronie internetowej EKKA lub skontaktować się z zespołem wsparcia NRM telefonicznie (+30 2132039772) lub e-mailem (ema.helpdesk@ekka.org.gr).

Wymagania dotyczące zgody:

W przypadku ofiar dorosłych włączenie do NRM wymaga ich zgody. Specjaliści muszą zapewnić uzyskanie zgody (ustnej lub pisemnej). W przypadku ofiar będących dziećmi zgoda nie jest wymagana.

Kiedy ofiary udostępniają ograniczone informacje:

⁶ https://ekka.org.gr/images/KOINONIKON-PAREMBASEON/%CE%95%CE%9C%CE%91/EMA-Practical_Guide-EN.pdf

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Zgłoszenia opierają się wyłącznie na informacjach, które ofiara dobrowolnie przekazuje. Podejrzenia lub spekulacje nie są wystarczające do zidentyfikowania ofiary ani zgłoszenia jej do NRM.

Materiały informacyjne i sieci

NRM udostępnia przydatne informacje na potrzeby sprawozdawczości i kierowania spraw do innych organizacji, w zależności od obszaru działalności ⁷.

Mechanizm odsyłania transgranicznego

Grecja, ze względu na swoje położenie geograficzne jako kraj tranzytowy i docelowy, potrzebuje transgranicznych mechanizmów kierowania spraw do odpowiednich organów, aby skutecznie zwalczać handel ludźmi. Zgodnie ze **strategią Ministerstwa Ochrony Obywateli w zakresie zwalczania handlu ludźmi na lata 2021–2025**, ⁸jednym z kluczowych celów jest wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzysektorowej w zakresie zwalczania przypadków przestępczości zorganizowanej o zasięgu międzynarodowym. Aby to osiągnąć, korzystne jest wykorzystanie unijnych i międzynarodowych kanałów współpracy.

W szczególności:

- Wzmocnienie dwustronnej współpracy policyjnej z państwami trzecimi. Głównie z krajami pochodzenia ofiar handlu ludźmi w Grecji, poprzez aktywację biur łącznikowych policji tych krajów w Grecji lub odpowiednich biur łącznikowych

⁷ https://ekka.org.gr/images/KOINONIKON-PAREMBASEON/NRM_ACTORS.pdf

⁸ <https://www.minocp.gov.gr/inc/uploads/2021/07/29072021strathgikhn.pdf>

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

greckich władz dyplomatycznych w krajach będących przedmiotem zainteresowania.

- Wspieranie współpracy z innymi organizacjami i instytucjami na szczeblu UE i Rady Europy.
- Wykorzystanie kanałów międzynarodowej współpracy policyjnej Europol – Interpol – SIRENE
- Prowadzenie spotkań operacyjnych w siedzibie Europolu w sprawach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.
- Udział w Dniach Wspólnych na rzecz zwalczania handlu ludźmi w ramach EMPACT.⁹

12.3.4 Polska

Krajowy Plan Działań przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2022-2024 (dalej: KPD) to drugi z kolei dokument określający zadania w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi. Pierwszy dokument tego typu, pt. „Krajowy Program Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi”, został przyjęty przez Radę Ministrów we wrześniu 2003 r. Od 2009 r. nazwa dokumentu została zmieniona na „Krajowy Plan Działań przeciwko Handlowi Ludźmi”.

W ramach KPD dąży się do zintensyfikowania działań prewencyjnych i szkoleniowych oraz wzmocnienia roli Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi,

⁹<https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/empact>

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Asociația pentru
Cooperare și
dezvoltare
Durabă

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

tak aby wszystkie elementy składające się na system przeciwdziałania handlowi ludźmi wzajemnie się uzupełniały.

Działalność takich podmiotów jak **Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** oraz **Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK)** pozwala na zapewnienie niezbędnego wsparcia i pomocy ofiarom handlu ludźmi na terenie Polski. Zespoły udzielają wsparcia ofiarom w ramach systemu pomocy społecznej, a także prowadzą działania prewencyjne poprzez kampanie informacyjne na temat handlu ludźmi oraz upowszechnianie wiedzy m.in. wśród młodzieży, nauczycieli i przedsiębiorców.

Dotychczasowa współpraca Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Straży Granicznej, Policji, Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi pozwoliła na zidentyfikowanie **kluczowych potrzeb**, tj. zintensyfikowanie i rozszerzenie zakresu szkoleń dla pracowników stykających się z potencjalnymi ofiarami handlu ludźmi, podniesienie świadomości przedsiębiorców w zakresie zagrożeń związanych z pracą przymusową oraz upowszechnienie wiedzy na temat metod zapobiegania i reagowania na to zjawisko. Zgodnie z niniejszym KPD, systemowe podejście do problematyki handlu ludźmi będzie kontynuowane poprzez koordynację działań, działań prewencyjnych, wsparcia i ochrony ofiar, ścigania przestępstwa handlu ludźmi, szkoleń, prowadzenia badań nad zjawiskiem handlu ludźmi oraz ewaluację działań i zmian legislacyjnych.

Krajowe Centrum Konsultacyjno-Interwencyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCKI) zapewnia kompleksową pomoc w interwencji kryzysowej, zapewniając zakwaterowanie w zamkniętym ośrodku, wyżywienie, podstawową opiekę medyczną, wsparcie psychologiczne, konsultacje prawne, pomoc w kontaktach z organami ścigania oraz

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

pomoc tłumacza. Prowadzi również schroniska, dba o realizację praw ofiar handlu ludźmi, wspiera instytucje rządowe i samorządowe w identyfikacji i pracy z ofiarami handlu ludźmi, a także zapewnia poradnictwo prewencyjne osobom indywidualnym oraz konsultacje z instytucjami świadczącymi pomoc ofiarom.

Głównym celem Krajowego Planu Działań przeciwko Handlowi Ludźmi jest zapewnienie warunków niezbędnych do skutecznego przeciwdziałania handlowi ludźmi w Polsce oraz wsparcie ofiar tego przestępstwa.

Szczegółowe cele KPD przedstawiono poniżej:

- podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska handlu ludźmi;
- podniesienie standardów wsparcia udzielanego ofiarom handlu ludźmi (w tym nieletnim ofiarom handlu ludźmi);
- zwiększenie skuteczności działań podejmowanych przez instytucje odpowiedzialne za ściganie handlu ludźmi poprzez doskonalenie narzędzi i struktur prawnych oraz wdrażanie najlepszych praktyk;
- podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli instytucji i organizacji zajmujących się zapobieganiem handlowi ludźmi i wsparciem ofiar;
- poszerzenie wiedzy na temat zjawiska handlu ludźmi i skuteczności podejmowanych działań, w szczególności w kontekście pracy przymusowej;
- w celu konsolidacji współpracy międzynarodowej.

Zadania przewidziane do realizacji w ramach KPD mają zasięg ogólnopolski: dotyczą działań instytucji centralnych w zakresie tworzenia powszechnie stosowanych regulacji prawnych lub wzorcowych praktyk, a także działań podejmowanych we wszystkich

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

regionach za pośrednictwem jednostek właściwych (w szczególności wojewódzkich zespołów do spraw przeciwdziałania handlowi ludźmi).

System wdrażania i monitorowania Planu Działań

System realizacji i monitorowania zadań przewidzianych w Planie działań składa się z następujących elementów:

- **Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, któremu przewodniczy Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, a którego zastępcą jest Sekretarz lub Podsekretarz Stanu, do którego zadań należą sprawy związane z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele departamentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz jednostek podległych i nadzorowanych, a także innych jednostek administracji rządowej oraz zaproszonych instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką handlu ludźmi (zgodnie z Zarządzeniem Nr 6 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie utworzenia Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi [Dz. Urz. MSWiA z 2019 r.]).
- Zespół składa się z **Grup Roboczych**:
 - Grupa robocza ds. monitorowania realizacji Krajowego Planu Działań, składająca się z ekspertów reprezentujących instytucje biorące udział w pracach Zespołu;
 - Grupa Robocza ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi, składająca się z ekspertów reprezentujących instytucje biorące udział w pracach Zespołu;
 - Grupa robocza ds. podręcznika dla organów sądowych i organów ścigania oraz innych organów zaangażowanych w przeciwdziałanie handlowi

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

ludźmi, dotyczącego postępowania w sprawach handlu ludźmi (na czas realizacji zadania);

- Grupa robocza ds. opracowania wytycznych dla inspektorów pracy w zakresie metodyki prowadzenia czynności kontrolnych w przypadkach podejrzenia handlu ludźmi, w szczególności pracy przymusowej (na czas realizacji zadania);
- Wojewódzkie Zespoły do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, które zostały utworzone na podstawie art. 22 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴ oraz art. 17 i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁵ w związku z Krajowym Planem Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi.

Zespoły Wojewódzkie składają się z przedstawicieli różnych instytucji publicznych, organów ścigania i organizacji pozarządowych na szczeblu regionalnym. Udział przedstawicieli poszczególnych instytucji zależy od decyzji wojewody. W pracach powołanych zespołów uczestniczą przedstawiciele urzędów wojewódzkich, Policji, Straży Granicznej, prokuratury, inspekcji pracy, urzędów pracy, samorządów terytorialnych, kuratorów oświaty oraz placówek oświatowych i organizacji pozarządowych.

Przedstawiciele instytucji uczestniczący w pracach zespołów regionalnych podnoszą efektywność swoich działań poprzez bieżącą wymianę informacji i koordynację wszelkich przedsięwzięć, w tym również tych o charakterze prewencyjnym.

Narzędzia **okresowej oceny** realizacji KPD obejmują:

- sprawozdanie z realizacji Krajowego Planu Działań zatwierdzone przez ww. Zespół,

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

- sprawozdanie z prac Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi składane Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji w terminie do końca lutego każdego roku,
- spotkania Grupy Roboczej ds. monitorowania wdrażania Krajowego Planu Działań.

12.3.5 Rumunia

Krajowy **Mechanizm Identyfikacji i Kierowania (MNIR) Ofiar Handlu Ludźmi w Rumunii** został zatwierdzony decyzją rządu nr 88/2023. Mechanizm jest podzielony na **dziewięć rozdziałów**: 1) Terminy i definicje; 2) Zasady etyczne i deontologiczne w stosowaniu Krajowego Mechanizmu Identyfikacji i Kierowania Ofiar Handlu Ludźmi; 3) Ogólne rozważania dotyczące Krajowego Mechanizmu Identyfikacji i Kierowania Ofiar Handlu Ludźmi; 4) Identyfikacja Ofiar Handlu Ludźmi; 5) Kierowanie Ofiar Handlu Ludźmi; 6) Szczegółne aspekty identyfikacji i kierowania Małoletnich Ofiar; 7) Szczegółne aspekty identyfikacji i kierowania Ofiar z obywatelstwem innym niż rumuńskie; 8) Wspomagana Dobrowolna Repatriacja; 9) Ocena i monitorowanie realizacji działań właściwych dla MNIR.

Mechanizm w Rumunii określa trzy **kluczowe procesy**:

- **Wykrywanie ofiar handlu ludźmi**: działanie mające na celu identyfikację wskaźników sugerujących potencjalną sytuację handlu ludźmi i identyfikację potencjalnych ofiar, prowadzące do powiadomienia organów ścigania lub Krajowej Agencji ds. Zwalczania Handlu Ludźmi (ANITP) lub wyspecjalizowanych dostawców usług.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

- **Identyfikacja ofiar handlu ludźmi:** proces oceny i ustalania, czy dana osoba jest ofiarą handlu ludźmi, z uwzględnieniem zarówno perspektywy prawnej, jak i wiktymologicznej.
- **Skierowanie ofiar handlu ludźmi:** proces, w ramach którego ofiara jest kierowana do służb pomocy i ochrony odpowiednich do jej konkretnych potrzeb.

Skuteczna realizacja programu MNIR wymaga współpracy różnych instytucji i organizacji:

- Narodowa Agencja ds. Zwalczania Handlu Ludźmi (ANITP) koordynuje działania związane z zapobieganiem, identyfikacją i pomocą ofiarom.
- Policja i prokuratura odpowiadają za badanie spraw i ochronę ofiar.
- Służby pomocy społecznej zapewniają ofiarom wsparcie i reintegrację społeczną.
- Organizacje pozarządowe i prywatni dostawcy usług socjalnych oferują specjalistyczne usługi i dodatkowe wsparcie.

Monitorowanie i ocena MNIR

ANITP odpowiada za centralizację, analizę i ocenę informacji uzyskanych przy udziale instytucji i organizacji odpowiedzialnych za wdrażanie środków i działań w ramach MNIR.

Status ofiar handlu ludźmi w Rumunii

Mechanizm obowiązujący w Rumunii przewiduje trzy rodzaje sytuacji, w których uznaje się status ofiary handlu ludźmi:

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

- Potencjalną **ofiara handlu ludźmi** jest osoba zidentyfikowana przed wykorzystaniem, w trakcie wykorzystania lub po ucieczce z sytuacji będącej ofiarą handlu ludźmi i która wykazuje szczególne oznaki procesu handlu ludźmi.
- Domniemana **ofiara handlu ludźmi** to osoba, co do której istnieją przesłanki wskazujące na to, że była ofiarą handlu ludźmi. Jej status ustala się poprzez wywiad identyfikacyjny przeprowadzany bezpośrednio po zaspokojeniu podstawowych potrzeb, gdy potencjalna ofiara jest fizycznie i psychicznie zdolna do wyrażenia świadomej zgody na wywiad.
- Zidentyfikowana **ofiara handlu ludźmi** to domniemana ofiara, której po potwierdzeniu danych i uzyskaniu dodatkowych informacji przyznano status ofiary handlu ludźmi na mocy przepisów prawnych.

Status prawny ofiary handlu ludźmi potwierdza się poprzez:

- Narodowa Agencja ds. Zwalczania Handlu Ludźmi (ANITP), która ocenia dowody i może potwierdzić status na podstawie wskaźników i procedur.
- Organy ścigania (np. prokuratorzy), które mogą ustalić status ofiary w trakcie śledztwa karnego.
- Orzeczenie sądowe: Jeśli ofiara bierze udział w postępowaniu karnym jako strona pokrzywdzona, może zostać oficjalnie uznana na mocy orzeczenia sądu.

Zgodnie z artykułem 2, lit. c ustawy nr 678/2001 o zapobieganiu i zwalczaniu handlu ludźmi, ofiarą handlu ludźmi jest osoba fizyczna będąca biernym podmiotem czynów określonych w artykułach 210, 211, 264 i 374 Kodeksu karnego lub usiłowaniem popełnienia jednego z tych czynów, niezależnie od tego, czy uczestniczy w procesie karnym w charakterze pokrzywdzonego.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Zgodnie z artykułem 34, litera a ustawy nr 211/2004, ofiarą przestępstwa jest osoba fizyczna, która poniosła jakąkolwiek szkodę, w tym uszkodzenie ciała, naruszenie integralności fizycznej, psychicznej lub emocjonalnej, lub szkodę majątkową, bezpośrednio spowodowaną przestępstwem. Dotyczy to również członków rodziny osoby zmarłej w wyniku przestępstwa, którzy ponieśli szkodę w związku ze śmiercią tej osoby.

Okres rekonwalescencji i refleksji

W Rumunii domniemana ofiara handlu ludźmi ma 90 dni na podjęcie decyzji o udziale w postępowaniu karnym. Okres rekonwalescencji i refleksji rozpoczyna się po przeprowadzeniu rozmowy identyfikacyjnej, po poinformowaniu domniemanej ofiary o jej prawach i obowiązkach. Jeśli w okresie rekonwalescencji i refleksji domniemana ofiara zdecyduje się na współpracę z organami ścigania, kierownik sprawy przekazuje swoją decyzję specjalistcie ANITP, który ułatwia komunikację z organami ścigania. Jeśli po upływie 90 dni prawnego okresu rekonwalescencji i refleksji domniemana ofiara zdecyduje się nie uczestniczyć w postępowaniu karnym, jej konkretna sytuacja jest oceniana w celu określenia jej potrzeb w zakresie pomocy i ochrony, zapewniając kontynuację specjalistycznych usług wspierających reintegrację.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

DOBRE PRAKTYKI:

Wsparcie i ochrona ofiar handlu ludźmi: Mechanizm Dystrybucji Bonów Awaryjnych dla Ofiar Przestępstw w Rumunii

Bony mają na celu zaspokojenie pilnych potrzeb ofiar przestępstw i stanowią zaliczkę na poczet odszkodowania finansowego zatwierdzonego przez Komisję ds. Odszkodowań. Mogą być one wykorzystane na zakup niezbędnych produktów i usług, takich jak żywność, zakwaterowanie, transport, leki i środki medyczne.

Beneficjentami są:

a) Ofiary przestępstw z użyciem przemocy lub innych umyślnych aktów przemocy, takich jak przemoc domowa, usiłowanie zabójstwa, uszkodzenie ciała, niewolnictwo, handel ludźmi, handel dziećmi, praca przymusowa, gwałt, napaść seksualna, pornografia dziecięca, tortury itp.

b) Członkowie rodzin ofiar, które zmarły w wyniku tych przestępstw.

4. Mechanizm Wydawania i Dystrybucji Bonów

4.1. Wnioskowanie o Bon

Ofiara lub jej przedstawiciel składają wniosek do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ofiary. Wniosek musi zawierać dokumenty potwierdzające, takie jak dowód dochodu, dokumentację medyczną, raporty policyjne lub sądowe potwierdzające status ofiary oraz inne dokumenty uzasadniające pilne potrzeby, na które wnioskowana jest zaliczka. Aby zapobiec opóźnieniom i zapewnić prawidłowy przebieg procesu, podmioty publiczne i prywatne zaangażowane w dystrybucję bonów mogą pomóc ofiarom w wypełnieniu wniosków.

4.2. Zatwierdzenie bonów

Wnioski są rozpatrywane przez dwóch wyspecjalizowanych sędziów karnych wyznaczonych przez trybunał, tworzących Komisję ds. Odszkodowań dla Ofiar Przestępstw. Prace Komisji wspierają urzędnicy wyznaczeni przez prezesa trybunału. Sekretariat zarządza dokumentacją, komunikuje się z ofiarami i wdraża decyzje. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku ofiary, Komisja upoważnia do wydania bonów jako zaliczki na pilne potrzeby. Łączna wartość bonów nie może przekraczać pięciokrotności minimalnego wynagrodzenia brutto. Minimalne wynagrodzenie brutto w 2024 roku wynosi 3700 lei / 740 euro. Zatem zatwierdzona kwota nie może przekroczyć 18 500 RON / 3700 EUR.

4.3. Wydawanie bonów

Ministerstwo Sprawiedliwości zapewnia finansowanie bonów. Bony wydają upoważnione podmioty (karty debetowe) podpisane z Ministerstwem. W 2024 r. Ministerstwo zaplanowało i wydało 300 bonów. Ministerstwo monitoruje system dystrybucji bonów i ocenia jego efektywność poprzez kwartalne raporty.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare
dezvoltare
Durabili

KLJUN

4.4. Dystrybucja bonów

Podmioty publiczne i prywatne zarejestrowane w systemie, w tym organizacje pozarządowe, wspierają dystrybucję bonów wśród beneficjentów. Według stanu na wrzesień 2024 r. 55 podmiotów zostało zarejestrowanych i upoważnionych do dystrybucji bonów ofiarom przestępstw. Bony są dystrybuowane w ciągu 72 godzin od decyzji Komisji. Są one wydawane na nośnikach elektronicznych (kartach debetowych) i są ważne przez 90 dni.

5. Wpływ Mechanizmu

System ten łączy szybki dostęp do zasobów z solidnym podejściem prawnym, zapewniając natychmiastowe wsparcie ofiarom przestępstw i chroniąc ich prawa poprzez przejrzysty i dobrze skoordynowany proces. Pierwszy bon o wartości 18 000 lei / 3600 euro został rozdyskrebowany w sierpniu 2024 r.

12.4 Proponowana aktywność dla rozdziału

Tabela 1. Odgrywanie ról ze studium przypadku

Nazwa aktywności	Odgrywanie ról z wykorzystaniem studium przypadku
Rodzaj aktywności	Odgrywanie ról z wykorzystaniem studium przypadku Scenariusz: Maria, 28-letnia kobieta z Europy Wschodniej, otrzymała od agencji rekrutacyjnej ofertę pracy w Niemczech jako pokojówka hotelowa. Agencja obiecała konkurencyjne wynagrodzenie, zakwaterowanie i legalne zatrudnienie. Ufając szansie, Maria

	przyjęła ofertę, podpisała umowę, zapłaciła agencji 3000 RON i wyjechała do Niemiec. Po przyjeździe odkryła, że rzeczywistość była daleka od tego, co jej obiecano. Pracodawca zatrzymał jej paszport i zmuszał do długich godzin pracy bez wynagrodzenia w ciężkich warunkach. Była stale monitorowana, znieważana i zastraszana, jeśli zwróci się o pomoc. Po miesiącach wyzysku Marii udało się uciec i zwrócić się o pomoc do lokalnej organizacji pozarządowej zajmującej się prawami pracowniczymi.
Czas trwania	45 minut
Cele edukacyjne	Uczestnicy będą: • Rozwijanie umiejętności rozpoznawania oznak handlu ludźmi w celach przymusowych. • Zidentyfikuj najważniejsze strony zainteresowane oraz ich konkretne role i obowiązki. • Zbadaj mechanizmy komunikacji i współpracy między władzami w kraju ojczystym ofiary i kraju docelowym. • Ćwiczenie w tworzeniu skoordynowanego planu reagowania na przypadki międzynarodowego wyzysku pracowników i handlu ludźmi.

Potrzebne materiały	Studium przypadku w wersji drukowanej lub cyfrowej.
Wytyczne dla osoby prowadzącej	Wprowadzenie (10 minut) Przedstaw uczestnikom scenariusz i cele odgrywania ról. Scena i ustawienie ról (10 minut) Przedstaw kontekst: Maria uciekła i zwróciła się o pomoc do lokalnej organizacji pozarządowej zajmującej się prawami pracowniczymi. Organizacja pozarządowa nawiązuje kontakt z odpowiednimi władzami i interesariuszami w celu zapewnienia wsparcia i sprawiedliwości. Przygotowanie do odgrywania ról: Podziel uczestników na role odzwierciedlające głównych interesariuszy, takie jak: • Maria (ofiara) • Lokalna Policja (Niemcy) • Organizacja pozarządowa zajmująca się prawami pracowniczymi (Niemcy) • Jednostka ds. Zwalczania Handlu Ludźmi (kraj pochodzenia Marii) • Urzędnik konsularny (kraj pochodzenia Marii)

	• Pracownik socjalny • Przedstawiciel agencji rekrutacyjnej (jeśli potrzebny do kontekstu) Odgrywanie ról (15 minut) Pozwól uczestnikom na interakcję w oparciu o przypisane im role. Zachęcaj ich do: • Określ najpilniejsze potrzeby (bezpieczeństwo, schronienie, pomoc prawna). • Omów etapy postępowania (kto się z kim kontaktuje, jakie zasoby są mobilizowane). • Podkreśl trudności w komunikacji lub różnice jurysdykcyjne. • Zaproponuj rozwiązania w sprawie Marii, obejmujące repatriację, odszkodowanie i ściganie handlarzy.
Odprawa	Zastosuj pytania pomocnicze, aby zachęcić do dyskusji (10 minut): • „Jakie wyzwania napotkaliście podczas koordynacji międzyagencyjnej?” • „Jak skuteczna była komunikacja pomiędzy różnymi agencjami?” • „Co mogłoby usprawnić proces kierowania pacjentów?”

Wskazówki dla moderatora	• Utrzymuj odgrywanie ról i omówienie ich w wyznaczonych ramach czasowych. • Delikatnie instruuj uczestników, jeśli oddalają się od celów scenariusza. • Jeśli grupa jest duża, rozważ podzielenie jej na mniejsze grupy i równoległe odgrywanie ról. • Dostosuj poziom trudności scenariusza do stopnia zaznajomienia uczestników z tematem. • Zaoferuj materiały lub materiały uzupełniające na temat współpracy międzyagencyjnej, NRM i CBRM w celu pogłębienia wiedzy.
Materiały informacyjne	Wydrukowane studium przypadków
Warianty wdrożenia online	Wstępne przydzielenie ról i dystrybucja materiałów: • Udostępnij wcześniej opisy ról, materiały pomocnicze i szczegóły scenariusza za pośrednictwem poczty e-mail lub współdzielonego folderu online (Dysk Google, Dropbox). • Uwzględnij kluczowe obowiązki i tematy do omówienia dla każdej roli, aby pomóc uczestnikom się przygotować.

- Odgrywanie ról w pokoju spotkań (opcjonalnie dla dużych grup):
- Przydzielanie pokoi spotkań: utwórz pokoje dla mniejszych grup, aby symulować różne etapy procesu przekazywania informacji (np. jeden pokój do koordynacji organizacji pozarządowych, drugi do współpracy organów ścigania i konsulatów).
- Nadzór moderatora: odwiedź każdą salę spotkań, aby upewnić się, że dyskusje przebiegają zgodnie z planem, a w razie potrzeby oferuj wskazówki lub podpowiedzi.
- Korzystaj z czatu i udostępnianych dokumentów: zachęcaj uczestników do robienia notatek w udostępnianych dokumentach lub korzystaj z funkcji czatu, aby podsumować kluczowe decyzje.
- Zbierzcie się ponownie w głównej sali, aby przeprowadzić symulację wspólnych spotkań, na których wszystkie strony zainteresowane spotkają się, aby sfinalizować plany wsparcia Marii.
- Funkcjonalność czatu: Zachęcaj uczestników do korzystania z czatu w celu szybkich dyskusji pobocznych, wyjaśnień lub zadawania pytań podczas odgrywania ról.

	• Udostępnianie ekranu: udostępniaj schematy blokowe, diagramy mechanizmów kierowania lub kluczowe ramy prawne, aby wszyscy byli zgodni co do procesów i celów.
Odniesienia	NRM, C-BRM

12.5 Podsumowanie

Refleksja osobista i grupowa

- Jakie było najważniejsze osiągnięcie w ramach tego szkolenia?
- W jaki sposób odgrywanie ról wpłynęło na twoje zrozumienie współpracy międzyinstytucjonalnej w sprawach handlu ludźmi?
- Jakie umiejętności i wiedzę musisz jeszcze poszerzyć, aby skutecznie radzić sobie ze sprawami kierowanymi do innych podmiotów?
- W jaki sposób możesz wykorzystać zdobytą wiedzę w obecnej lub przyszłej pracy?

ZAŁĄCZNIK 1

Opis procedur identyfikacyjnych i skierowań w Rumunii

3.1 Wykrywanie lub samodzielne wykrywanie ofiar handlu ludźmi

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

3.1.1 Wykrycie ofiary handlu ludźmi obejmuje identyfikację przesłanek sugerujących, że dana osoba może być potencjalną ofiarą handlu ludźmi, co prowadzi do zgłoszenia sprawy lub powiadomienia w ramach MNIR. Wykrywanie może mieć charakter reaktywny, jako reakcja na zgłoszenie lub informację, lub proaktywny, poprzez ciągłą analizę problemów na poziomie społeczności, w oparciu o podnoszenie świadomości na temat ryzyka związanego z handlem ludźmi lub nieletnimi.

Wykrywanie przeprowadzane jest przez szeroką gamę podmiotów, w tym:

- Wyspecjalizowane organy śledcze i prokuratorskie w Rumunii (DCCO, DIICOT). Działania DCCO i DIICOT, wraz z podległymi im strukturami, są uważane za podstawowe środki wykrywania i identyfikacji ofiar handlu ludźmi.
- Organy kontrolne (IM, IGI, ANPIS/AJPIS, lokalna policja państwowa, straż graniczna, żandarmeria itp.).
- Inne kategorie zawodowe, które mogą mieć kontakt z potencjalnymi ofiarami, w tym specjaliści w szkołach, szpitalach, transporcie, publicznych lub prywatnych dostawcach usług socjalnych, niezależnie od tego, czy specjalizują się w handlu ludźmi, czy nie, Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM), ambasady/konsulaty Rumunii, operatorzy infolinii alarmowych itp. W przypadku nieletnich będących ofiarami handlu ludźmi, specjaliści są zobowiązani do zgłoszenia sprawy do powiatowych dyrekcji pomocy społecznej i ochrony dzieci, korzystając z krajowej infolinii 119.
- Ogół społeczeństwa.

3.1.2 Samodetekcja oznacza zgłoszenie lub powiadomienie o potencjalnej sytuacji handlu ludźmi dokonane bezpośrednio przez potencjalną ofiarę lub poprzez zadzwonienie na infolinię alarmową 112, na Zieloną Linie zarządzaną przez ANITP: 0 800

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

800 678 (bezpłatny numer krajowy) lub 004 021 313 31 00 (dostępny z zagranicy), a także na inne infolinie dostępne za pośrednictwem publicznych lub prywatnych wyspecjalizowanych dostawców usług.

3.2 Zgłaszanie/powiadomienie ofiar handlu ludźmi

W przypadku wykrycia potencjalnej ofiary handlu ludźmi dalsze działania mogą polegać na zgłoszeniu sprawy i/lub powiadomieniu:

- a) **Zgłoszenie sprawy** to proces informowania organów ścigania, realizowany przez organy kontrolne, inne kategorie zawodowe lub opinię publiczną, o uzasadnionych podejrzeniach popełnienia przestępstwa handlu ludźmi. Celem zgłoszenia jest zbadanie przestępstwa, ustalenie tożsamości ofiary oraz, za jej zgodą, powiadomienie ANITP w celu skierowania jej do pomocy i ochrony.
- b) **Powiadomienie o sprawie** wiąże się z przekazaniem informacji do ANITP/publicznych lub prywatnych dostawców świadczących specjalistyczne usługi w zakresie handlu ludźmi, że: 1) osoba została uznana za potencjalną ofiarę handlu ludźmi w celu oceny wskaźników handlu ludźmi oraz natychmiastowych potrzeb i ryzyka; 2) osoba została uznana za domniemaną ofiarę handlu ludźmi w celu ułatwienia skierowania jej do placówki zapewniającej pomoc i ochronę.

3.3 Identyfikacja ofiar handlu ludźmi

Identyfikacja ofiary odbywa się poprzez wywiad identyfikacyjny:

- Przesłuchanie prowadzone przez organy ścigania polega na zebraniu zeznań od osoby pokrzywdzonej lub świadka oraz zebraniu dowodów niezbędnych

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

do ustalenia przestępstwa handlu ludźmi. Prokuratura, za zgodą ofiary, może powiadomić ANITP w celu oceny pilnych potrzeb i skierowania do odpowiedniej pomocy.

- Wywiad przeprowadzany przez ANITP lub publicznych/prywatnych dostawców specjalizujących się w zwalczaniu handlu ludźmi obejmuje ocenę oznak i wskaźników handlu ludźmi, identyfikację czynników, które doprowadziły lub przyczyniły się do zaangażowania danej osoby w handel ludźmi, ocenę podatności danej osoby, jej cierpienia w trakcie procederu handlu ludźmi oraz długoterminowych konsekwencji, takich jak stygmatyzacja, problemy zdrowotne i straty ekonomiczne.

Aby uniknąć powtarzania wywiadów, wstępną ocenę ryzyka oraz potrzeb w zakresie pomocy i ochrony przeprowadza się równocześnie z wywiadem identyfikacyjnym.

Na podstawie wniosków z wywiadu identyfikacyjnego, osobie tej przyznawany jest status domniemanej ofiary. Domniemana ofiara jest następnie informowana o swoich prawach i obowiązkach, w tym o prawie do okresu rekonwalescencji i refleksji, a także o alternatywnych usługach ochrony i pomocy dostępnych lokalnie i regionalnie, swojej roli oraz możliwym czasie trwania pomocy. Ofiara może wybrać usługi, których potrzebuje.

Jeżeli zapadnie decyzja, że dana osoba nie kwalifikuje się jako domniemana ofiara handlu ludźmi, specjalista przeprowadzający wywiad, w zależności od specyfiki sprawy, skieruje lub oddeleguje daną osobę do innych specjalistycznych służb.

W przypadku domniemanych ofiar, specjaliści, którzy przeprowadzili wywiad i ocenili ryzyko oraz potrzeby, współpracują z ofiarą w celu opracowania **planu postępowania** uwzględniającego bezpośrednie ryzyko i potrzeby, w celu jego ograniczenia lub

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

wyeliminowania oraz pokrycia potrzeb. Plan postępowania obejmuje konkretne działania i obowiązki wdrożeniowe i może być aktualizowany w miarę rozwoju sprawy.

3.4 Skierowanie ofiar handlu ludźmi

Przed skierowaniem ofiara jest w pełni informowana o dostępnych usługach pomocy i ochrony, wybiera preferowaną usługę i wyraża zgodę na skierowanie. W zależności od specyficznych potrzeb ofiar i dostępności usług, skierowania mogą być również kierowane do służb wsparcia ofiar przestępstw lub innych specjalistycznych usług, takich jak poradnictwo psychologiczne, pomoc medyczna i socjalna, leki i wyżywienie, zakwaterowanie w schroniskach lub mieszkaniach chronionych, a także informacje o obowiązujących procedurach sądowych i administracyjnych. Informacje o domniemanej ofierze są niezwłocznie przekazywane usługodawcy w celu ułatwienia podjęcia niezbędnych kroków w celu przyjęcia ofiary, wyznaczenia koordynatora sprawy i utworzenia zespołu wsparcia.

Okres rekonwalescencji i refleksji

W Rumunii domniemana ofiara handlu ludźmi ma 90 dni na podjęcie decyzji o udziale w postępowaniu karnym. Okres rekonwalescencji i refleksji rozpoczyna się po rozmowie identyfikacyjnej, gdy domniemana ofiara zostanie poinformowana o swoich prawach i obowiązkach.

Jeżeli w okresie rekonwalescencji i refleksji domniemana ofiara zdecyduje się na współpracę z organami ścigania, kierownik sprawy przekazuje swoją decyzję specjalistcie ANITP, który ułatwia komunikację z organami ścigania.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Jeżeli po 90-dniowym okresie prawnej rekonwalescencji i namysłu domniemana ofiara zdecyduje się nie brać udziału w postępowaniu karnym, jej konkretna sytuacja jest oceniana w celu ustalenia jej potrzeb w zakresie pomocy i ochrony, zapewniając kontynuację specjalistycznych usług wspierających reintegrację.

3.5 Identyfikacja i kierowanie ofiar niepełnoletnich

Ofiary handlu ludźmi, które podają się za niepełnoletnie, otrzymują pomoc doraźną do czasu potwierdzenia wieku (np. umieszczenie w placówce w nagłych wypadkach, pomoc medyczną). Zeznania składane są w prokuraturze przez specjalistów przeszkolonych w zakresie przesłuchiwanie dzieci, w obecności psychologa i przedstawiciela ANITP. Zeznania składane są w obecności rodziców/opiekunów prawnych, pod warunkiem, że nie są zamieszani w handel ludźmi. Wywiad identyfikacyjny przeprowadza przedstawiciel ANITP we współpracy z przedstawicielem powiatowego wydziału pomocy społecznej i ochrony dzieci oraz, w stosownych przypadkach, z przedstawicielem prywatnego, wyspecjalizowanego podmiotu świadczącego usługi (w przypadkach wykrytych przez nich). Rodzice/opiekunowie prawni mogą wyrazić zgodę na wywiad i świadczenie usług specjalistycznych, a także mogą uczestniczyć w wywiadzie identyfikacyjnym, jeśli nie są zamieszani w handel ludźmi.

Dzieci są informowane o swoich prawach stosownie do wieku i dojrzałości. Decyzję o udziale małoletniego pokrzywdzonego w postępowaniu karnym lub sądowym w charakterze strony pokrzywdzonej podejmują rodzice, jeśli nie są zamieszani w handel ludźmi. W przypadku dzieci objętych środkami ochrony specjalnej decyzja należy do przedstawiciela ustawowego.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

3.6 Identyfikacja i kierowanie ofiar nieposiadających obywatelstwa rumuńskiego

W zależności od sytuacji, specjalista, który jako pierwszy nawiąże kontakt z ofiarą, zwróci się do IGI, ambasady, konsulatu lub wyspecjalizowanej organizacji pozarządowej o pomoc w nawiązaniu kontaktu z tłumaczem ustnym/pisemnym lub mediatorem międzykulturowym, który zapewni tłumaczenie językowe/mediację międzykulturową dla ofiary w jej kontaktach ze specjalistami. Tłumaczenie/interpretacja odbywa się w języku zrozumiałym dla danej osoby, najlepiej w jej języku ojczystym.

Jeżeli podczas rozmowy identyfikacyjnej specjalista zidentyfikuje znamiona handlu ludźmi (a potencjalnej ofierze zostanie przyznany status domniemanej ofiary), powiadamia organy ścigania i IGI w celu ustalenia statusu prawnego ofiary.

Ofiary handlu ludźmi nieposiadające obywatelstwa rumuńskiego mogą, w zależności od konkretnej sytuacji, otrzymać tolerancję pobytu w Rumunii (wydaną przez prokuratora lub sąd), tymczasowe zezwolenie na pobyt (wydane przez Generalny Inspektorat Imigracji na wniosek organów sądowych) lub prawo pobytu dla obywateli UE, EOG i Szwajcarii.

4. Wspomagana dobrowolna repatriacja

W oparciu o świadomą zgodę, wspomagana dobrowolna repatriacja ofiary handlu ludźmi do kraju pochodzenia lub zamieszkania może być ułatwiona poprzez międzynarodową współpracę instytucji i organizacji zaangażowanych w identyfikację i kierowanie ofiar. Wspomagana dobrowolna repatriacja zapewnia bezpieczny powrót ofiary, wraz ze specjalistyczną pomocą i przyjęciem w miejscu przybycia do kraju pochodzenia lub zamieszkania.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Decyzja ofiary o powrocie do kraju pochodzenia lub zamieszkania podejmowana jest po otrzymaniu przez nią dokładnych i stosownych informacji o jej prawach, możliwości włączenia do programu pomocowego w kraju docelowym lub kraju pochodzenia/zamieszkania, a także o krokach związanych z procesem repatriacji.

ANITP pełni funkcję centralnego punktu powiadamiania o przypadkach handlu ludźmi na szczeblu międzynarodowym, zarówno w przypadku ofiar będących obywatelami Rumunii zidentyfikowanych w innych krajach, jak i ofiar będących obywatelami innych państw zidentyfikowanych w Rumunii. Jeśli instytucje/organizacje w kraju docelowym skontaktują się z innymi instytucjami/organizacjami w Rumunii zamiast z ANITP, podmioty te są zobowiązane do powiadomienia ANITP.

Wymiana informacji o ofierze odbywa się poufnie, z poszanowaniem prawa jednostki do prywatności, oraz jest ograniczona do minimum niezbędnego do zapewnienia właściwej realizacji procesu wspomaganego dobrowolnej repatriacji.

4.1 Repatriacja ofiar będących obywatelami Rumunii

Po otrzymaniu powiadomienia o ofierze będącej obywatelem Rumunii, ANITP zwraca się do partnerów w kraju docelowym o terminowe informacje dotyczące oceny ryzyka oraz potrzeb ofiary w zakresie pomocy i ochrony, aby udokumentować sprawę przed repatriacją. Za zgodą ofiary, ANITP i instytucje szczebla terytorialnego (np. lokalna policja krajowa, wydziały ochrony dzieci i pomocy społecznej) oceniają sytuację w miejscu zamieszkania ofiary w Rumunii.

Pomoc w wyjeździe ofiar handlu ludźmi będących obywatelami Rumunii jest udzielana zgodnie z procedurami obowiązującymi w tym kraju, z ewentualnym udziałem rumuńskich placówek dyplomatycznych. Pomoc w przyjeździe jest udzielana przez

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

specjalistę ANITP lub IOM, który w razie potrzeby może zwrócić się o pomoc do dodatkowego specjalisty z publicznych lub prywatnych instytucji świadczących usługi wsparcia ofiarom handlu ludźmi. Pomoc w przyjeździe jest zawsze udzielana po uprzednim powiadomieniu Straży Granicznej.

Jeżeli ofiara nie życzy sobie uczestnictwa w programie pomocy i ochrony, zespół obecny w miejscu przybycia/na granicy w Rumunii przekaze ofierze dane kontaktowe regionalnego ośrodka ANITP w miejscu jej zamieszkania i/lub publicznych lub prywatnych dostawców oferujących specjalistyczne usługi ochrony i pomocy dla ofiar handlu ludźmi.

Zespół odpowiedzialny za przyjęcie ofiary przekazuje partnerom w kraju docelowym potwierdzenie bezpiecznego przybycia ofiary i przekazania jej do kraju pochodzenia.

4.2 Repatriacja ofiar będących obywatelami zagranicznymi

Decyzja o repatriacji jest przekazywana przez biuro IOM w Rumunii do centralnego punktu powiadamiania w kraju pochodzenia lub zamieszkania albo do biura IOM w kraju pochodzenia lub zamieszkania. W przypadku ofiary będącej obywatelem zagranicznym w Rumunii, pomoc w wyjeździe zostanie udzielona przez specjalistów ANITP i/lub IOM.

4.3 Repatriacja małoletnich ofiar

Repatriacja niepełnoletnich obywateli Rumunii bez opieki jest zgłaszana zarówno do ANITP, jak i ANPDCA. Jeżeli oceny przeprowadzone przez służby socjalne w miejscu zamieszkania rodziny nieletniego wykażą, że rodzina naturalna nie zapewnia niezbędnych gwarancji materialnych i moralnych do wychowania i opieki nad dzieckiem, powiatowy wydział pomocy społecznej i ochrony dzieci proponuje zastosowanie specjalnego środka ochrony po powrocie nieletniego do kraju.

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Priorytetowo traktowane jest umieszczenie dziecka w dalszej rodzinie/u krewnych, jeśli mogą oni zapewnić odpowiednią ochronę i opiekę oraz nie byli zaangażowani w handel ludźmi ani nie mieli powiązań z osobami zamieszkanymi w handel ludźmi. Jeśli umieszczenie dziecka u krewnych nie jest możliwe, rozważane są alternatywne formy ochrony rodzinnej lub zakwaterowanie w specjalistycznych ośrodkach opieki mieszkaniowej.

DGASPC w powiecie lub okręgu zamieszkania małoletniej ofiary wyznaczy osobę, która odbierze dziecko z punktu wjazdu/przyjazdu do Rumunii i będzie mu towarzyszyć do domu lub do specjalistycznego ośrodka dla dzieci bez opieki lub ofiar handlu ludźmi, znajdującego się w powiecie, w którym znajduje się przejście graniczne.

W przypadku małoletnich ofiar będących cudzoziemcami, pomoc w opuszczeniu kraju zostanie udzielona przez specjalistę DGASPC lub IOM, który w razie potrzeby może zwrócić się o dodatkowe wsparcie do innych specjalistów z instytucji lub organizacji, z którymi ofiara ma kontakt.

W przypadku małoletniego bez opieki, będącego obywatelem zagranicznym w Rumunii, repatriacja może nastąpić po uprzedniej ocenie przez właściwe organy, wyłącznie jeśli małoletni zostanie wysłany do rodziców (po ich zidentyfikowaniu i niezamieszkujących w Rumunii), członków rodziny (za ich zgodą), wyznaczonego opiekuna lub odpowiednich ośrodków recepcyjnych w kraju pochodzenia lub zamieszkania. Jeśli nie można zidentyfikować rodziców lub innych członków rodziny lub jeśli małoletni nie zostanie zaakceptowany w kraju pochodzenia, przyznaje mu się prawo stałego pobytu w Rumunii.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

Dobre praktyki w zakresie wsparcia i ochrony VoT : Mechanizm dystrybucji bonów ratunkowych dla ofiar przestępstw w Rumunii

1. Ramy prawne

Dystrybucja bonów ofiarom przestępstw w Rumunii regulowana jest trzema kluczowymi aktami prawnymi:

- a) Ustawa nr 211/2004: Ustanawia środki mające na celu zapewnienie informacji, wsparcia i ochrony ofiarom przestępstw.
- b) Ustawa nr 318/2015: ustanawia ramy prawne dla zarządzania zajęтым majątkiem i wprowadza mechanizmy wsparcia finansowego dla ofiar przestępstw.
- c) Uchwała Rządu nr 541/2023: Zatwierdza metodologię wydawania, dystrybucji i zwrotu bonów, określając ich wartość oraz kryteria wyboru podmiotów zaangażowanych.

2. Cel mechanizmu

Bony mają na celu zaspokojenie **pilnych potrzeb ofiar przestępstw** i stanowią zaliczkę na poczet odszkodowania finansowego zatwierdzonego przez Komisję ds. Odszkodowań. Można je wykorzystać na zakup niezbędnych produktów i usług, takich jak żywność, zakwaterowanie, transport, leki i artykuły medyczne.

3. Kategorie beneficjentów

Zgodnie z prawem beneficjentami są:

- a) Ofiary przestępstw z użyciem przemocy lub innych umyślnych aktów przemocy, takich jak przemoc domowa, usiłowanie zabójstwa, uszkodzenie ciała,

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

niewolnictwo, handel ludźmi, handel dziećmi, praca przymusowa, gwałt, napaść na tle seksualnym, pornografia dziecięca, tortury itp.

b) Członkowie rodzin ofiar, które zmarły w wyniku tych przestępstw.

4. Mechanizm wydawania i dystrybucji bonów

4.1. Wniosek o wydanie voucherów

Ofiara lub jej przedstawiciel składa wniosek do trybunału właściwego dla miejsca zamieszkania ofiary. Wniosek musi zawierać dokumenty potwierdzające, takie jak dowód dochodu, dokumentację medyczną, raporty policyjne lub sądowe potwierdzające status ofiary oraz inne dokumenty uzasadniające pilne potrzeby, na które wnioskowana jest zaliczka. Aby zapobiec opóźnieniom i zapewnić prawidłowy przebieg procesu, podmioty publiczne i prywatne zaangażowane w dystrybucję bonów mogą pomóc ofiarom w wypełnieniu wniosków.

4.2. Zatwierdzenie voucherów

Wnioski rozpatrywane są przez dwóch wyspecjalizowanych sędziów karnych wyznaczonych przez trybunał, tworzących Komisję ds. Odszkodowań dla Ofiar Przestępstw. Pracę Komisji wspierają urzędnicy mianowani przez prezesa trybunału. Sekretariat zarządza dokumentacją, komunikuje się z ofiarami i wdraża decyzje. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku ofiary, Komisja upoważnia do wydania bonów jako zaliczki na pilne potrzeby. Łączna wartość bonów nie może przekraczać pięciokrotności minimalnego wynagrodzenia brutto. Minimalne wynagrodzenie brutto w 2024 roku wynosi 3700 lei / 740 euro. Zatem zatwierdzona kwota nie może przekroczyć 18 500 RON / 3700 euro.

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Komisja Europejska nie ponosi za nie odpowiedzialności.

4.3. Wydawanie voucherów

Ministerstwo Sprawiedliwości zapewnia finansowanie bonów. Bony (karty debetowe) są wydawane przez upoważnione podmioty, z którymi Ministerstwo zawarło umowy. W 2024 roku Ministerstwo zaplanowało i wydało 300 bonów. Ministerstwo monitoruje system dystrybucji bonów i ocenia jego efektywność poprzez kwartalne raporty.

4.4. Dystrybucja voucherów

Podmioty publiczne i prywatne zarejestrowane w systemie, w tym organizacje pozarządowe, wspierają dystrybucję bonów do beneficjentów. Według stanu na wrzesień 2024 r. 55 podmiotów zostało zarejestrowanych i upoważnionych do dystrybucji bonów ofiarom przestępstw. Bony są dystrybuowane w ciągu 72 godzin od decyzji Komisji. Są one wydawane na nośnikach elektronicznych (kartach debetowych) i ważne przez 90 dni.

5. Wpływ mechanizmu

System ten łączy szybki dostęp do zasobów z solidnym podejściem prawnym, zapewniając natychmiastowe wsparcie ofiarom przestępstw i chroniąc ich prawa poprzez przejrzysty i dobrze skoordynowany proces. Pierwszy bon o wartości 18 000 lei / 3600 euro został rozdany w sierpniu 2024 r.

www.eradicating2project.eu

**Co-funded by
the European Union**

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Union nor the European Commission can be held responsible for them.